

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תשיד

ערב שבת-קודש

פרשת שמיני / פרה

כ"א באדר-ב ה'תשס"ח

יוצא-לאור על-ידי

מכון ליובאוויטש שעל-יד

צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו — המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"א באדר שני ה'תשס"ח – כ"ח באדר שני ה'תשס"ח

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"א באדר-שני	הלי רוצח ושמירת נפש פרק ה-ז.	הלי טומאת מת פרק יט.	מ"ע רמז. מל"ת רצג. רצז. מ"ע קפב.
ש"ק	כ"ב באדר-שני	פרק ח-י.	פרק כ.	מ"ע קפא. מל"ת שט. רחצ. מ"ע קפד.
א'	כ"ג באדר-שני	פרק יא-יג.	פרק כא.	מל"ת רצט. מ"ע רב. רג. מל"ת ער.
ב'	כ"ד באדר-שני	ראשית חכמה וגו'. ספר קנין והוא ספר שנים עשר.. הלי מכירה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק כב.	מ"ע רמה.
ג'	כ"ה באדר-שני	פרק ד-ו.	פרק כג.	מ"ע רמה.
ד'	כ"ו באדר-שני	פרק ז-ט.	פרק כד.	מל"ת רנ.
ה'	כ"ז באדר-שני	פרק י-יב.	פרק כה.	מל"ת רנ.
ו'	כ"ח באדר-שני	פרק יג-טו.	הלי פרה אדומה.. בפרקים אלו. פרק א.	מל"ת רנא.

זמני השבוע *

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
7.21	6.57.1	1.17	12.46	9.39	6.40	5.45	5.23	4.34	ו', כ"א באדר-ב
7.22	6.57.8	1.17	12.46	9.38	6.38	5.43	5.21	4.32	ש"ק, כ"ב באדר-ב
7.22	6.58.5	1.17	12.46	9.37	6.37	5.42	5.20	4.31	א', כ"ג באדר-ב
7.23	6.59.1	1.16	12.45	9.36	6.36	5.41	5.19	4.29	ב', כ"ד באדר-ב
7.24	6.59.8	1.16	12.45	9.36	6.35	5.39	5.17	4.28	ג', כ"ה באדר-ב
7.25	7.00.4	1.16	12.45	9.35	6.33	5.38	5.16	4.26	ד', כ"ו באדר-ב
7.25	7.01.1	1.16	12.44	9.34	6.32	5.37	5.14	4.25	ה', כ"ז באדר-ב
7.26	7.01.8	1.16	12.44	9.33	6.31	5.35	5.13	4.23	ו', כ"ח באדר-ב

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
צה"י	צה"ש	צה"י	צה"ש	צה"י	צה"ש	צה"י	צה"ש	צה"י	צה"ש
6:20	7:34	6:36	7:36	6:27	7:35	6:37	7:35	6:37	7:35
6:25	7:39	6:40	7:41	6:32	7:41	6:42	7:41	6:42	7:40

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il אינטרנט: ISSN 0793-7474 דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

מצד עצם הנשמה נרגשת בחוקת הפרה שמחת הגאולה

הלב מרגיש את כאב הגלות ולכן גם שמח בשמחת הגאולה עוד לפני שהמוח יודע ומבין • כיוון שרבותינו הם ליבם של ישראל, נרגשת אצלם שמחת הגאולה, ועל-ידם נמשכת שמחת הגאולה בליבו של כל אחד ואחד מישראל • חוקה היא חקיקה בעצם ללא דבר זר, וכך היא שמחת הגאולה מהמשכת העצמות, הנפעלת בזמן הגלות דווקא • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ושלימה, כמו שכתוב⁵ "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

והטעם שקורין פרשיות אלה (פרה והחודש) בין פורים לפסח הוא בגלל שייכותן לפסח: פרשת החודש - שבה מדובר אודות קרבן פסח, ופרשת פרה - שבאה בתור הקדמה לקרבן פסח, "להזהיר את ישראל לטהר שיעשו פסחיהם בטהרה"⁶.

* * *

ב. על-פי האמור לעיל שפרשת פרה שייכת לגאולה דפסח ובמילא גם לגאולה האמיתית והשלימה, מובן, שבפרשת פרה נרגשת כבר שמחת הגאולה האמיתית והשלימה. ובהקדם דברי המדרש⁷ על הפסוק⁸ "זאת חוקת

א. בנוגע לד' הפרשיות (שהשלישית מהן, פרשת פרה, קורין בשבת זו) - שתיים הראשונות, פרשת שקלים ופרשת זכור, קורין לפני פורים, ושתיים האחרונות, פרשת פרה ופרשת החודש, קורין לאחר פורים, בין פורים לפסח.

ובסגנון הגמרא [בביאור הטעם דקריאת המגילה באדר הסמוך לניסן משום ש"מסמך גאולה לגאולה עדיף"¹, "פורים לפסח"²] - בין גאולה לגאולה, בין גאולת פורים שלא היתה גאולה שלימה, כדברי הגמרא³ (בביאור הטעם שאין אומרים הלל בפורים משום ש)"אכתי עברי אחשוורוש אנן", לגאולת פסח שהיתה גאולה שלימה (ואילו זכו היתה גאולת מצרים גאולה שאין אחריה גלות)", וכמותה תהיה הגאולה העתידה לבוא במהרה בימינו, גאולה אמיתית

(1) מגילה ו, סע"ב.

(2) פרש"י שם.

(3) שם יד, א.

(4) ראה עירובין נד, א. שמו"ר רפ"ב. זח"ג רכא, א. מגלה עמוקות אופן קפה (וראה הנסמך בלקו"ש ח"ט ע' 346).

(5) מיכה ז, טו.

(6) פרש"י מגילה כט, א (ד"ה פרה ארומה).

(7) שמו"ר פי"ט, א.

(8) בא יב, מג.

ועל-פי האמור ששייכת שמחה גם מעניינים כאלה שלא יודעים אודותם, כיוון שהלב מרגיש גם מה שהמוח אינו יודע - מובן גם בנוגע לשמחה הקשורה עם הגאולה, שעוד לפני שהמוח יודע אודות הגאולה, יכולה להיות כבר שמחת הגאולה מצד הרגש הלב. ויתירה מזה - שצריכה להיות שמחת הגאולה, והשמחה עצמה פועלת את התגלות הגאולה.

ג. ובפרטיות יותר:

שמחת הגאולה מצד הרגש הלב - מודגשת אצל רבותינו נשיאנו, כיוון שהרביים הם ליבם של ישראל,

- הלשון הרגיל בכגון-דא הוא שהנשיא הוא הראש (מוח) דבני-ישראל¹⁴, אבל מצינו גם לשון שהנשיא הוא ליבם של ישראל¹⁵ -

כי, בלב שורה עצם הנשמה (כנ"ל), ועל דרך זה בכללות בני-ישראל, שהרביים הם העצם דבני-ישראל, ולכן נקראים ליבם של ישראל.

וכיוון שהרביים הם ליבם של ישראל, נרגשת אצלם שמחת הגאולה, ועל-ידם נמשכת שמחת הגאולה בלבם של כל אחד ואחד מישראל (גם כאשר מצד עצמו לא נרגש הדבר בלבם).

ד. ובנוגע לפועל - צריך כל אחד ואחד להכריח את עצמו להיות בשמחה:

בנוגע לשמחה שמצד המוח - יש אפשרות להסביר ("איינ-טענהן") ולהוכיח שצריכים להיות בשמחה, אבל בנוגע לשמחה שהיא (למעלה מהמוח) מצד הלב - צריך כל אחד ואחד להכריח את עצמו להיות בשמחה.

ומובן, שעניין זה הוא מצוה שבגופו, כך, שאי-אפשר לצאת ידי חובתו בשמחתו של משהו אחר, אלא כל אחד ואחד צריך להשתדל בעצמו להיות בשמחה.

(וסיים כ"ק אדמו"ר:): נעמט לחיים און זאָגט אַ

הפסח" (שבא לאחרי ההקדמה ד"זאת חוקת התורה גו' ויקחו אליך פרה"⁹) - "זה שאמר הכתוב¹⁰ לב יודע מרת נפשו ובשמחתו לא יתערב זר... לב יודע מרת נפשו אלו ישראל שהיו נתונים במצרים בשעבוד, וכיוון שבאו לצאת וגזר עליהן הקב"ה לעשות פסח, באו המצרים לאכול עמהם, אמר להם האלקים חס ושלוים כל בן נכר לא יאכל בו... בשמחתו לא יתערב זר":

החידוש בדברי המדרש הוא שהלב מרגיש תחילה - עוד לפני שהמוח יודע ומבין. וכפי שרואים במוחש שהלב כואב ושמח גם מעניינים כאלה שעדיין לא באו ועוד לא יודעים מהם בשכל שבמוח, כיוון שהלב מרגיש אפילו מה שהמוח לא יודע ומבין עדיין.

וכפי שמצינו בנגלה דתורה - בדיני תענית יום הכיפורים: "חולה אומר צריך (אני לאכול) ורופא אומר אינו צריך, שומעין לחולה, מאי טעמא לב יודע מרת נפשו"¹¹ ("שמרגיש בעצמו שהוא צריך לכך"¹²), וההסברה בזה - דלכאורה: כיוון שהרופא הוא המומחה בחכמת הרפואה יותר מהחולה ("רופא קים ליה טפי"¹³), למה שומעים לחולה ולא לרופא? - לפי שדברי החולה "צריך אני לאכול" אינם מצד הבנה והשגה בשכל (שאו היו שומעים לרופא, שהוא המומחה בחכמת הרפואה, ולא לחולה), אלא מפני שמרגיש בלבו שצריך לכך, ולבו של החולה מרגיש גם מה שהרופא אינו יודע.

והטעם שהלב מרגיש גם מה שהמוח אינו יודע - לפי שהלב קשור עם עצם הנשמה, כידוע¹³ שבמוח יש רק ההשראה הכללית של הנפש, הכלל של הפרטים, ואילו עצם הנשמה (שלמעלה מכלל הפרטים) שורה בלב דווקא.

וזהו גם הדיוק "ובשמחתו (של הלב) לא יתערב זר" - שבשמחת הלב שקשור עם עצם הנשמה לא יכול להתערב אף אחד, אפילו לא המוח, שגם הוא נחשב כמו זר לגבי עצם הנשמה ששורה בלב.

(9) ר"פ חוקת.

(10) משלי יד, יו"ד.

(11) יומא פג, רע"א.

(12) שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס תריח.

(13) ראה המשך תער"ב ח"א פל"ה (ע' נט).

(14) ראה תניא פ"ב.

(15) ראה רמב"ם הל' מלכים פ"ג ה"ו: "לבו (של המלך) הוא לב כל קהל ישראל". - וראה לקו"ש ח"ט ע' 165 ואילך. חל"א ע' 74 ואילך. התוועדויות תשמ"ח ח"ב ע' 269 ואילך.

פריילעכען ניגון [=קחו לחיים ו'אמרו' ניגון שמח].

עצם הנשמה, שלא שייך בה זולת, דבר זר.

* * *

ה. האמור לעיל בעניין שמחת הלב ש"בשמחתו לא יתערב זר" כיוון שהלב קשור עם עצם הנשמה - שייך לפרשת פרה (לא רק בגלל שהיא הקדמה לפסח, אלא) גם מצד עצמה:

נתבאר לעיל (בהמאמר¹⁶) מה שכתוב בפרשת פרה "זאת חוקת התורה" - "חוקת" מלשון חקיקה, כמו אותיות החקיקה שהם ממהותו של האבן טוב

ו. ועניין זה מרומז גם בהפטרות פרשת פרה שבה מדובר אודות הגאולה:

בהקדמה לפרטי עניני הגאולה, "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות וגו'"¹⁹ - מדגיש הכתוב²⁰ "לא למענכם אני עושה בית ישראל כי אם לשם קדשי אשר חללתם בגוים אשר באתם שם" (כפי שמאריך בפרטי הדברים בהתחלת ההפטרה).

ולכאורה, ההדגשה ש"לא למענכם אני עושה"

כאשר מאיר ענינו של יום טוב זה למעלה, הרי זה נמשך ומתגלה גם למטה - על ידי רבותינו נשיאינו... וכך צריך להיות גם אצל חסידים...

שעליו חקוקים האותיות, ואינם דבר זר (כמו אותיות הכתיבה), היינו, שעניין החקיקה הוא במקום כזה שלא שייך בו זולת, להיותו עניין עצמי. ומובן, שנוסף על העצם ישנה גם כל ההתפשטות,

- כפתגם כ"ק אדמו"ר נ"ע [=הרשב"ב] שאמר בפורים האחרון בחיים חיותו בעלמא דין (בשנת פר"ת)¹⁷ "מיר וועלן גאַנץ זיין ניט נאָר מיט אונדזער עצמי נאָר אויך מיט דער גאַנצער התפשטות" [=שלום יהיה לנו, לא רק בעצמיותנו אלא גם בכל ההתפשטות] -

שזהו עניין הרצוא ושוב שבפרה אדומה¹⁸, שתנועת השוב היא מצד העצם, ותנועת הרצוא היא מצד ההתפשטות].

וכיוון שפרה אדומה הוא עניין של חוקה, עניין עצמי שלא שייך בו זולת, דבר זר - הרי זה קשור עם עניין "בשמחתו לא יתערב זר", שמחת הלב, שמצד

מביאה לידי מרירות ("מרת נפשו") - במכל-שכן וקל-יחומר מזה שמצינו²¹ בחזקיהו שכאשר "תלו לו בזכות אחרים (אף שהוא "תלה בזכות עצמו") דכתיב²² וגנותי אל העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי", אמר על זה "הנה לשלום מר לי מר"²³, "אפילו בשעה ששיגר לו הקב"ה שלום מר הוא לו", ועל אחת כמה וכמה בנרון דידן, שמדגישים את השלייה ש"לא למענכם אני עושה" בגלל הנהגה בלתי-רצויה ("ויחללו את שם קדשי"), הרי זה בודאי באופן ד"מר לי מר".

והמענה לזה:

לכל לראש - על-דרך שמצינו בגמרא²⁴ בנוגע ל"חבלו של משיח" "ייתי ואזכי דאיטיב בטולא דכופיתא דחמריה", "כלומר אפילו בכך אני רוצה ובלבד שאראנו"²⁵, ועל דרך זה בנרון דידן, שהעיקר

(19) יחזקאל לו, כד.

(20) שם, כב. וראה שם, לב.

(21) ברכות י"ד, ב.

(22) מלכים ב יט, לד.

(23) ישעי' לח, יז.

(24) סנהדרין צח, ב.

(25) פרש"י שם.

(16) לעיל ע' 332.

(17) סה"ש תורת שלום ע' 248.

(18) לקו"ת ר"פ חוקת. ד"ה וידבר גו' זאת חוקת גו' שנאמר בהתוועדות (לעיל ע' 328 ואילך).

צריכים ללמוד (או על-כל-פנים לדבר) אודות המעלה המיוחדת דומן זה, שעל-ידי זה ממשיכים ומגלים הדבר למטה.

ועל דרך זה בנדון דידן - שבמדנו בשבת פרשת פרה צריכים לדבר אודות מעלת פרשת פרה גם ביחס לפרשת החודש שבה מדובר אודות קרבן פסח.

ח. והעניין בזה:

המעלה דפרה לגבי פסח - מבוארת בכמה מאמרי חסידות דפרשת פרה²⁷, החל מהציון של הצמח-צדק בהגהותיו לליקוטי תורה [כדרכו שמבביר ("באוואָרנט") כמה עניינים במספר שורות] בסוף הביאור על פסוק זאת חוקת התורה²⁸: "ועיין עוד . . מענין זאת חקת התורה ויקחו אליך פרה ברכות סוף-פרשת בא פרק י"ט".

ובמדרש שם - לאחרי הדרשה "זאת חוקת הפסח, זה שאמר הכתוב לב יודע גו' ובשמחתו לא יתערב זר" - איתא: "יהי לבי תמים בחקיקך²⁹, זה חקת הפסח וחקת פרה אדומה, למה, ששניהן דומין זה לזה, בזה נאמר זאת חקת הפסח ובוזה נאמר זאת חקת התורה, ואי אתה יודע איזו חקה גדולה מזו, משל לב' מטרונות דומות שהיו מהלכות שתייהן כאחת נראות שוות, מי גדולה מזו, אותה שחברתה מלוה אותה עד ביתה והולכת אחריה, כך בפסח נאמר בו חקה ובפרה נאמר בה חקה, ומי גדולה, הפרה, שאוכלי פסח צריכין לה, שנאמר³⁰ ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת". וזהו גם הטעם שקורין פרשת פרה לפני פרשת החודש - כי, בפרשת החודש מדובר אודות קרבן פסח, וכיוון שאוכלי הפסח צריכין לטהרה דפרה אדומה, מקדימים פרשת פרה לפרשת החודש.

ומזה מובן שעניין ה"חוקה" שבפרה אדומה הוא נעלה יותר מעניין ה"חוקה" שבקרבן פסח - כי, בקרבן פסח ה"חוקה" היא רק בנוגע לענינים פריים, ואילו כללות עניין קרבן פסח אינו חוקה, אלא יש

הוא שתבוא הגאולה, אפילו אם אינה בזכותם של ישראל, "לא למענכם". - "זאָל זיין יע בזכותכם, זאָל זיין ניט בזכותכם, אָבי ס'זאָל זיין די גאולה" [=יהיה זה בזכותכם או שלא בזכותכם, העיקר שתבוא הגאולה!]

ועוד ועיקר - ביחס לגאולה השלימה לא נוגע ולא תופס מקום "למענכם" או "לא למענכם", כיוון שבגאולה השלימה תהיה התגלות העצמות שלמעלה מכל העניינים.

ועניין זה מודגש בהפטרות פרשת פרה - כיוון שפרשת פרה היא "חוקה", עניין עצמי, ובעניין עצמי (כולל גם בהתפשטות שלו) לא נוגע עניין "למענכם" או "לא למענכם", ובמילא, השמחה היא בשלימותה ("בשמחתו לא יתערב זר").

ז. ויש להוסיף, שבפרשת פרה כשלעצמה, "זאת חוקת התורה גו' ויקחו אליך פרה גו'", מודגש עניין העצמיות יותר ממה שהיא הקדמה לפסח, שגם בו נאמר "זאת חוקת הפסח"²⁶:

ובהקדמה - שהסדר הרגיל במאמרי החסידות של רבותינו נשיאינו, שבמאמרי כל מועד ומועד מתבארת מעלת מועד זה, ועד שגדלה מעלתו לגבי שאר המועדים. ולדוגמא: במאמרי ראש-השנה מבואר גדול העילוי דראש-השנה שהוא עניין הכי נעלה ("ניט שייכות צו זאָגן" ... [=לא ניתן לתאר]) - בנין המלכות, ששורשה למעלה מכל הספירות וכו'; ובמאמרי חג הפסח מבוארת מעלת הפסח שהיא נעלית יותר מכל העניינים. ועל-דרך-זה במאמרי כל הימים טובים.

וטעם הדבר - לפי שבזמנו של יום-טוב זה מאיר למעלה ענינו של יום-טוב זה, ובזמן זה מודגשת מעלתו של יום-טוב זה לגבי כל שאר הימים טובים. וכאשר מאיר ענינו של יום-טוב זה למעלה, הרי זה נמשך ומתגלה גם למטה - על-ידי רבותינו נשיאינו, כולל ובמיוחד על-ידי הדיבור שלהם במאמרי החסידות בביאור מעלתו של יום טוב זה.

וכך צריך להיות גם אצל חסידים - שבכל זמן

27) סה"מ תרכ"ט ע' פה ואילך. עטר"ת ע' שיג ואילך. תרפ"א ע' קצט ואילך.

28) חוקת ס, א.

29) תהלים קיט, פ.

30) חוקת יט, כז.

26) שעל זה דרשו חז"ל "יש"ה לב יודע גו' ובשמחתו לא יתערב זר", כנ"ל ס"ג.

הרמב"ם³⁶), ואם כן, מהו עניין הפלאת מעלת העבודה בזמן הגלות דווקא?

והעניין בזה - שדווקא על-ידי העבודה בזמן הגלות פועלים המשכת העצמות, כי, העבודה בזמן הגלות היא שבירת וביטול ההעלם שמצד החושך כפול ומכופל, ודווקא על-ידי שבירת וביטול ההעלם "נעמט מען עצמות".

[כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר שבליובאוויטש היה חסיד אחד שהיה מדבר מתוך להט ותענוג ("ער פלעגט זיך קאָכן מיט אַ געשמאַק") במשלים שבתורת החסידות, ואמר לו אחד מזקני החסידים: למה הנך מדבר מתוך תענוג שכזה אודות המשל, מוטב שתדבר אודות הנמשל!

ובנוגע לנרון דידן: פשוט שאין הכוונה לומר שיש מעלה ב...חושך כפול ומכופל; המעלה היא בשבירת וביטול ההעלם, שעל-ידי זה "לוקחים" עצמות].

ואף שגילוי העצמות יהיה לעתיד לבוא דווקא, מה שאין כן בזמן הגלות אין זה בגלוי אלא בהעלם - הרי, המעלה דלעתיד לבוא אינה אלא בנוגע לעניין הגילוי, אבל בנוגע לפעולה דהמשכת העצמות, "נעמען עצמות", הרי זה נעשה (לא לעתיד לבוא, אלא) בזמן הגלות דווקא, ולכן, עיקר המעלה היא בעבודה שבזמן הגלות, שעל-ידי "לוקחים" העצמות, ולעתיד לבוא יהיה רק גילוי הדבר.

יא. על-פי זה יש לבאר גם בנוגע למעלת פרשת פרה לגבי פרשת החודש:

אף-על-פי שפרשת פרה קשורה עם עניין היפך הטהרה (טומאת מת), ואינה אלא הכנה לפרשת החודש שבה מדובר אודות קרבן פסח והגאולה - הרי היא על-דרך העבודה בזמן הגלות שקשורה עם עניינים בלתי-רצויים, ואינה אלא הכנה לגאולה, ואף-על-פי-כן, עיקר המעלה היא בעבודה בזמן הגלות דווקא, כיוון שעל-ידי נעשה המשכת העצמות.

ועל-ידי זה מיתוסף גם בשמחת הלב הקשורה

בו טעם, כמו שכתוב³¹ "זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני-ישראל בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל גו", מה שאין כן פרה אדומה שכללות ענינה הוא "חוקה"³².

ט. וביאור הדברים בנוגע לענייננו - העצמיות שב"חוקה", שמצד זה נעשית שמחת הלב ("לב יודע גו' ובשמחתו לא יתערב זר"):

לכאורה יש מעלה בפרשת החודש שבה מדובר אודות קרבן פסח לגבי פרשת פרה, כי, פרה אדומה ענינה טהרה מטומאת מת, שקשורה עם עניין היפך הטהרה, ואינה אלא הכנה בלבד לקרבן פסח, ואילו קרבן פסח קשור עם עניין הגאולה, כולל ובמיוחד הגאולה האמיתית והשלימה, שאז יקויים היעוד³³ "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ".

ואף-על-פי-כן, מדגישים את מעלת פרשת פרה דווקא - כיוון שעל-ידי דווקא באים לעילוי דקרבן פסח (פרשת החודש), כדלקמן.

י. ויובן בהקדם על-דרך המבואר בנוגע למעלת זמן הגלות, שעל-ידי העבודה בזמן הגלות דווקא באים לעילוי של ימות המשיח³⁴:

ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר³⁵ שבביאת המשיח "וועט מען זיך קאַפן פאַרן קאַפּ און מ'וועט שרייען" [=יתפסו בראש ויצעקו] על כך שלא העריכו כראוי מה שהיו יכולים לפעול בזמן הגלות.

ולכאורה איפכא מסתברא, שבביאת המשיח יוכלו לפעול שלא בערך יותר - כי, בזמן הגלות ישנו חושך כפול ומכופל, ישנם דאגות הפרנסה וכו' וכו', מה שאין כן בימות המשיח, ש"הטובה תהיה מושפעת הרבה וכל המעדנים מצויין כעפר", "יהיו פנויין בתורה וחכמתה", ועד ש"לא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד" (כמו שכתב

(31) בא יב, כו.

(32) ראה פי' יפה תואר לשמו"ר שם, ב.

(33) זכרי' יג, ב.

(34) ראה תניא רפ"ז.

(35) ראה סה"ש תש"ב ע' 9. לקו"ר ח"א קלג, ב (נעתק ב"היום

יום" ג מנחם אב).

(36) בסיום וחותם ספרו "משנה תורה".

מרגיש כבר גם כאשר המוח אינו יודע עדיין, כנ"ל.

ועוד והוא העיקר: כיוון ש"לב" קאי על רבותינו נשיאינו, ליבם של ישראל (כנ"ל ס"ג) - נעשית על-ידם ההמשכה מן ההעלם אל הגילויי בכל העניינים דבני חיי ומזונא רויחי, הן ברוחניות³⁷, אהבה ויראה (בני), חיות באלקות (חיי), ולימוד התורה (מזונא, כידוע³⁸ שהתורה היא מזון והמצוות הם לבושים), והן בגשמיות כפשוטו, זרעא חייא וקיימא (בני), חיים בריאים ושלמים (חיי), ופרנסה בהרחבה (מזונא רויחי).

(מהתוועדות שבת שמיני, פרשת פרה, ה'תשי"א. 'תורת מנחם - התוועדויות' ה'תשי"א ח"א (ב) עמ' 335-343, בלתי מוגה)

37) להעיר מ"חנוך לנער" בסופו. אוה"ת וירא (כרך ד) תשנה, ב ואלך. וראה גם אגרות יקודש כ"ק אדמו"ר חכ"ב ע' רכט, ובהערות שם.
38) תניא ספ"ה.

עם הגאולה - "לב יודע גו' ובשמחתו לא יתערב זר", מצד עצם הנשמה שלא שייך בה דבר זר, שזהו עניין ה"חוקה", "זאת חוקת התורה", עבודה שמצד עצם הנשמה שעל-ידיה נעשית המשכת העצמות - כיוון שישנה כבר הפעולה דהמשכת העצמות, אם כי בהעלם (נוסף לכך שגם בנוגע להתגלות לעתיד לבוא - מרגיש כבר הלב גם מה שהמוח לא יודע עדיין, כנ"ל).

יב. ויש להוסיף, שעניין הנ"ל הוא גם בנוגע לעניינים גשמיים, בני חיי ומזונא רויחי: גם אם לפעמים ישנם דברים המעלימים בנוגע לבני חיי ומזונא רויחי, אין להתפעל מזה, וצריכים לידע שלאחרי זה (ועל-ידי זה) יתוסף בכל עניינים אלה באופן נעלה יותר.

ולא עוד אלא שגם כאשר ההמשכה היא בהעלם עדיין, יכולה וצריכה להיות כבר שמחת הלב, "לב יודע גו' ובשמחתו לא יתערב זר", כיוון שהלב

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 03-9607588, שלוחה 130

הטהרה נותנת כוח לגאולה

טהרה וגאולה – בכוח ובפועל

כיוון שפרשת החודש הוא מולד הלכנה, "אתחלתא דגאולה" – צריך להיות לזה הקדמת הטהרה, כפי שנדרש לענין הגאולה, כמו שכתוב "וזרקתי עליכם מים טהורים גו", ואמרו רז"ל "טהרה מביאה לידי . . אליהו הנביא כו".

אמנם, בראש חודש ניסן היתה הגאולה רק בהתחלה ובכוח, ואילו פועל הגאולה התחיל בט"ו בניסן, "דקיימא סיהרא באשלמותא", ושלמות ותכלית הגאולה – בשעת מתן-תורה. וכשם שבשכיל הגאולה בפועל צריך להיות טהרה בפועל, "וזרקתי עליכם מים טהורים" – כך גם בשכיל הגאולה בכוח צריך להיות טהרה בכוח.

קריאת התורה היא נתינת-כוח, כידוע, ולכן מקדימין וקורין בפרשת פרה, שעניינה טהרה בכוח, ולאחרי זה פרשת החודש וראש חודש, שעניינם גאולה בכוח.

וזהו הסדר של טהרה וגאולה: פרשת פרה – טהרה בכוח, פרשת החודש וראש חודש ניסן – גאולה בכוח, שני בניסן – טהרה בפועל, ט"ו בניסן עד מתן-תורה – גאולה בפועל.

ההוראה שיש לקחת מהאמור: כיוון שלבוא לידי טהרה אמיתית לתכליתה יהיה אפשר רק בביאת המשיח דווקא, שאז יקויים "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ",

– שהרי בביאת המשיח יהיה עדיין "רוח הטומאה", כהלשון ברמב"ם שם ש"משיח יכופ כל ישראל" שילמדו תורה ויקיימו מצוות, וכיוון שנקט הלשון "יכופ", הרי זו ראייה, שלא הכול יעשו כן מרצונם הטוב, כיוון שעדיין יהיה אז "רוח הטומאה", ועבודתו של משיח תהיה להעביר את רוח הטומאה מן הארץ – יכולים לחשוב שעתה אין צורך לעשות דבר, ולהסתמך לגמרי על משיח.

על כך היא ההוראה מקריאת פרשת פרה:

כדי לבוא לידי טהרה וגאולה בפועל ובשלמות – יש צורך תחילה בהכנה.

יש לעסוק בעניין הטהרה ככל האפשרי, לטהר את עצמו מפני "אבי אבות הטומאה", כמאמר רז"ל "כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת", ו"חטאת קריא רחמנא" לפרה אדומה, ובמילא נפטרים מאבות ותולדות הטומאה, ודבר זה יביא את הטהרה והגאולה בפועל, בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

(תורת מנחם – התוועדויות ה'תשט"ז חלק ב' (טז) עמ' 182)

לעתיד יעשה אהרן את הפרה

הטעם שעשיית הפרה היתה על-ידי אלעזר בן אהרן, מצוותה בסגן, הוא, מפני שיש סיבה המעכבת את עשיית הפרה על-ידי אהרן, שאין קטגור נעשה סגור כו'.

אמנם לעתיד לבוא, שאז יושלם לגמרי התיקון על חטא העגל, כמו שכתוב "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ", לא שייך טעם זה, ובמילא, בודאי יעשה אהרן את הפרה, שהרי כהן גדול "כל עת שירצה להקריב מקריב כל מה שירצה", ופשיטא – כפי שמבין גם בן חמש למקרא – שאהרן לא יותר חס ושלום, על העבודה בעשיית הפרה, שכן למרות ענוותנותו כו', ירצה שעבודת הפרה תהיה בתכלית השלמות על-ידי עבודתו באופן ש"לא שינה" (באופן נעלה יותר מהעדר השינוי בעבודת שאר הכהנים).

(תורת מנחם – התוועדויות ה'תשמ"ז חלק ב' עמ' 267)

י"ג ספרי-תורה שכתב משה סמוך להסתלקותו

דיונים הלכתיים בשאלה המעניינת שהעסיקה ראשונים ואחרונים
• מתי נכתבו י"ג הספרים, האם אכן נסתלק משה בשבת? והיכן
הונח ספר התורה של משה, ולמה היה משמש? • וגם לקח חשוב
מאהבת ישראל של משה • לרגל חודש אדר שנהפך לשמחה
בזכות יום לידתו של משה רבנו

יו"ד שבט, אחר חצות, תש"ל, במעמד סיום כתיבת ספרי-תורה לקבלת פני משיח צדקנו - שהוזכר בפתיחת רשימה זו (המאמר הוגה על-ידי הרבי בשנת תשמ"ז (תו"מ ספר המאמרים מלוקט ח"ב עמ' רנא)) - איתא:

והראשון שכתב ספרי-תורה היה זה משה רבינו, שהוא הרעיא מהימנא של כל ישראל... וסיים אותה בערב שבת קודש, כמבואר בכמה מקומות... בהערה שם הובא ממה ש"נתבאר בארוכה בשיחת ש"פ פקודי, ו' אדר שני תש"ל: "כי פטירת משה (בו' אדר) היתה במנחת שבת (זוהר חלק ב' פח, סוף עמוד ב. קנו, א. טור או"ח סרצ"ב (בשם ר' שר שלום גאון. שו"ע אדה"ז שם ס"ה. ועוד), ועל-פיזה צריך לומר שסיים את כתיבת הספרי-תורה בערב שבת קודש ו' אדר (תוספות דיבור המתחיל מכאן - מנחות ל', א).

בטור שם כתב: "יש מדרשים שמוכיחים שלא מת באותה שעה" (ראה ב"ח שם ד"ה ומ"ש), אבל בשו"ע אדה"ז שם הובא שמשה מת בשבת - ולא הזכיר חולק בדבר וסקלו וטרו בכל הנזכר לעיל: שאילת יעב"ץ ח"א סל"ג. חת"ס ח"ו סכ"ט. ספר נפש חיה (להרב ראובן מרגליות) סרצ"ב. מקור

במעמד סיום ספרי-תורה לקבלת פני משיח צדקנו, לקראת יו"ד שבט תש"ל (הגדול - כפי שכונה בפי חסידים) ציין הרבי, שמה רבנו הוא הראשון שכתב ספרי-תורה והוסיף: "ואתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא"...

אך טבעי היה שהרבי (משה שבדורנו) יעסוק רבות בנושא כתיבת י"ג ספרי התורה על-ידי משה רבנו בסמיכות לפטירתו. כך אמר בתוך דבריו במאמר ד"ה להבין ענין שמחת תורה תשמ"ו (תו"מ התועדויות תשמ"ו כרך א' עמ' 363):

על-פי הידוע (ראה פסיקתא דרב כהנא פ"סקא וזאת הברכה. ילקוט שמעוני ברכה רמז תתקנ) שכל הספרי-תורה הוגהו מהספרי-תורה שכתבו משה, נמצא ששמחת כל ישראל במשך כל הדורות דשמחת-תורה היא באותו הספרי-תורה שקיבל משה בסניו, ספרי-תורה אחד...

סיום כתיבת ספרי-תורה הראשון בו' אדר

במאמר החסידות ד"ה 'להבין ענין כתיבת ספרי-תורה', שנאמר ביום ו' ערב שבת קודש פרשת בא

ואולי אפשר לומר על-פי מה שכתוב בזוהר חלק ב' פ"ט רע"א דקבורותו היתה ברצון דעתיקא קדישא ומדבר בנשמתו, ועיין גם כן זוהר חלק א' כז, סוף עמוד ב. זוהר חלק ג' רפ, א).

ג) דכתיבת הספר-תורה היה על-ידי שינוי: בדמעות (עשרה מאמרות שם) או על-ידי השבעת הקולמוס (חת"ס שם בשם השל"ה). ולכאורה חידוש גדול הוא לומר דכתיבה זו כשרה היא, ואם תמצוי לומר דכך היה הציווי: לקוח את ספר התורה וגו' - אם-כן נילף מינה גם לכל מקום.

בהזדמנות מסויימת (המלך במסיבו כרך ב' עמ' רמה-רמו) הביא הרבי את תירוצו של הרמ"ע מפאנו שהעובדה שנסתמו ממש מעיינות החכמה נחשבה הסתלקות, על-פי מאמר חז"ל "מאן דנפיל מדרגיה איקרי מית", וזה היה בערב שבת, ואז כתב "ג ספרי-תורה ו"ויקבור אותו" היה בשבת בשעת מנחה.

גם תירוץ זה קשה, שכן מדוע אין הגמרא במסכת שבת (קנב, ב) מתרצת על הקושיא לגבי מיתת צדיקים מהפסוק "ואל עפר תשוב" - שצדיקים ישכחו משנה אחת וכיוצא-בה ויפלו ממדרגתם ובכך יצאו ידי חובת מיתה, אלא הגמרא כותבת שחזורין לעפרם שעה אחת כו'.

ומכאן, שעל-פי נגלה בהכרח חזורין לעפרם בגשמיות (מה שאין כן על-פי הזוהר וכו').

לפסוק (האזינו לב, מד) "ויבא משה וידבר גו' הוא והושע בן נון" מפרש רש"י (אחרי העתקתו המילים "הוא .. נון") "שבת של דיווגי היתה נטלה רשות מזה ונתנה לזה", דברים שמקורם במסכת סוטה (יג, ב) וכן בספרי האזינו על התחלת הפסוק: בא . . והרשות נתנה ביד אחר.

אבל מקשה הרבי 'לקוטי שיחות' כרך כט עמ' 198 הערה 21):

אף שכן מפורש בסוטה שם, מנין לו לרש"י בפשוטו של מקרא שהיה זה יום שבת. ומכיוון שרש"י לא מציין (כדרכו במקרים של העתקת דרשות חז"ל) "דבתינו דרשו" (וכיוצא-בה), מובן שכן מוכרח גם על-פי פשוטו של מקרא. ועוד - לכאורה איך אפשר לומר שהיה זה יום השבת והרי (בפשוטו של מקרא) ביום מותו גמר לכתוב הספר-תורה (וכידוע השקלא-וטרוא גם על דרך ההלכה על

חסד (להנ"ל) לספר חסידים סימן שנו. וראה גם ספר עשרה מאמרות מאמר חיקור דין ח"ב].

באחת האיגרות המיוחדות שכתב הרבי בימים שבין יו"ד וט"ו שבט תשמ"ז ('אגרות מלך' כרל א' עמ' שצג) ויועדו "אל בני וננות ישראל בכל מקום שהם ה' עליהם יחיו", מזכיר הרבי:

..ותיכף לאחר שהושלמה התורה (שבכתב) - בא הציווי והקיום של "ושמתם אותו (את ספר התורה) מצד ארון ברית ה'" - בקודש הקדשים...

ומציין בהערה על "ותיכף": "כי באותו היום שיצא (משה) מן העולם כתב (וסיים) הספר-תורה (בבא בתרא טו, א. דברים רבה פרשה ט, ט. מדרש תהלים צ, א. פסיקתא דרב כהנא וזאת הברכה, הובא בהקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות (ולספר היר"ם))."

הסתלקות משה - מתי?

הרחיב בעניין זה הרבי כעשרים שנה קודם לכן, במכתבו מיום י"ט אדר ראשון תשי"א ('לקוטי שיחות' כרך ו, עמ' 361) שבו השיב לשאלה. תוכן השאלה היה: בספר הזוהר חלק ב' קנא, נאמר שמשה הסתלק במנחה דשבת, וקשה מאמר רז"ל דביום הסתלקותו כתב י"ג ספרי-תורה.

וכך השיב הרבי:

מענה:

כבר דשו בה [=בשאלה זו] רבים - עיין תוספות דיבור המתחיל מכאן (מנחות ל, א) ראי' שפרק ערבי פסחים, מודכי שם, אור זרוע הלכות מוצאי שבת, ספר חסידים סימן שנו, כל בו דין מ', טור-שולחן-ערון חלק אורח-חיים סימן רצ"ב, ב"ח ט"ז ושו"ע רבינו הזקן שם, עשרה מאמרות (להרמ"ע מפאנו) חלק חקור דין ח"ב פי"ג, שו"ת חתם סופר ח"ו סכ"ט, סדר הדורות ב'אלפים תפ"ח, טעמי המנהגים עמוד פח (בשם ספר עטרת צבי) ועוד.

והמורם מכלהנ"ל יש לומר בשלשה: א) דמדרשות חלוקות הם, והיא היא פלוגתת התנאים בבבא בתרא (טו, א) עיין שם. ב) דהתחלת ההסתלקות היתה בערב שבת וסופה במנחת שבת (וצריך-עיון גדול איך כתב ויקבור אותו קודם המאורע - מה שכתוב וימת וגו' כבר תירצו שהוא מפני דנסתלק הצלם שלו

בשנת תשל"א (התוועדות ש"פ האזינו - שיחות קודש' תשל"א עמ' 17 ואילך) האריך הרבי לדרון בעניין זה בתירוצים שעל-פי ההלכה.

דבר זה...) ואולי - מתרץ הרבי - היה כתוב ברש"י, "ש' של דיווגי" והכוונה "שררה" או "שלטון" של דיווגי, של שניהם, והמעתיק שלא הבין כוונת רש"י ב"ש" פיענחו כבשבת "שבת".

ע"א א"ש א"י 2

שיחת יום ב', ו' אדר ראשון, ה'תשל"ח -
להשלוחים שי' הנוסעים לאוסטרליא.

הנחת הת' בלתי סגנה

יעדער זאך איז דאך בהשגחה פרטיה, איז אזוי ווי איצט איז שוין לאחרי חצות היום, און איר פארט ארויס ביינאכט - ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב, און אויך בשבעה באדר, וואס דעמולט האט משה רבינו געגעבן די ג' ספרי תורה - יעדער שבת האט באקומען א ספר תורה, און איין ספר תורה איז געבליבן בארון,

און אין יעדער ענין איז דאך פאראן א הוראה לכל אחד ואחת, וברטם בנוגע צו אייער שליחות, וואס עיקרה איז דאך אויף סגביר זיין דארטן דעם ענין פון לימוד התורה, להגדיל ולהאריך,

איז וויבאלד אז די החללה בזה איז פארבונדן מיט שבעה באדר, וואס שבעה באדר איז פארבונדן מיט "זכרית תורת משה עברית" - דער ענין פון "תורה", חכמה והשגה, צוזאמען מיט "עברית", דער ענין פון קבלה עול - איז דאס אויך א נתינת כח מיוחדת אויף דער שליחות.

* * *

וויבאלד אז אלע ענינים זיינען דאך מיט אויף אהבה ישראל,

אנהויבנדיק פון אהבת הקב"ה לישראל, וואס דערפון קומט ארויס אויך דער ענין פון אהבת ישראל ביי אידן - וויבאלד אז "צדיקים דוכין לבוראין", און "ועסך כולם צדיקים",

- וועט מען געבן יעדערן פון אייך דעם "קונטרס אהבה ישראל" וואס מ'גייט צו משפיעים, וויבאלד אז אייער ענין איז סיי ללמוד מיט זיך, און אויך ללמד לאחרים.

* * *

לחוספת הצלחה אין דער שליחות - וועט מען אייך אויך געבן א שליחות בנוגע צו אסגעבן געלט אויף צדקה - בעיקר - אין -

(1) כש"ס הוספה אות קיס ואילך. וש"נ. (2) פרש"י בראשית א. ז. (3) דבר"י פ"ט, ט. כדרש תהלים עה"ט צ, א. ג. (4) כש"ס הוספות אות קכו ואילך. וש"נ. היום יום ע' נב. (5) פלאכי ג. כב. (6) ראה שמו"ר פ"ל, ד. וש"נ. (7) ראה סה"ש ה"ש"ח ע' 2 ואילך. (8) ב"ר פס"ז, ה. (9) 'ישעי' ס, כא. (10) ראה סוכה כט, ע"ב.

וילך הנגזרת
הירצון אל' הי"ד
- צ"י | אצד"ה ס' ע"א.

שיחת ו' אדר א' תשל"ח לתלמידים השלוחים עם הגהות בכתב יד הרבי. פענוח כתב-היד בצד העליון למעלה: "ידוע מדרשי רז"ל (הובא בשולחן ערוך אדמו"ר הזקן חלק אורח-חיים סימן רצ"ב ס"ה מבלי חולק בדבר) שמת ממנחת שבת [..ואכ"מ]. וראה מפרשי רז"ל שבהערה הבאה [=הערה 3 שם]."

בכתב-היד בתוך השורות הוסיף הרבי: "[שאז משה רבינו] כתב ו[נתן את הי"ג ספרי תורה...]."

כתיבת ספרי־תורה ביום אחד – כיצד?

וצריך עיון גדול שעל־פי זה – ספרי־תורה הכתובה
בנס כשרה ולכתחילה.
ולעצם אפשרות כתיבה במהירות בלתי רגילה
מציין הרבי: "ולהעיר מדברי הצמח צדק בנוגע
למהירות כתיבת אדמו"ר האמצעי...".
את תירוצו של השל"ה שמה כתב באמצעות
השבעת קולמוס קשה גם לקבל – מסביר הרבי
בהרחבה בשיחת ש"פ האזינו תשל"א – שכן יש
לדון אם ספרי־תורה כזה כשר, שהרי לא נכתב
בידי אדם על־פי טבע (כפי ששקלו וטרו בארוכה
באחרונים). במיוחד, שספרי־התורה שכתבו משה
רבנו הוא המקור לכל ספרי־התורה.
קושי נוסף:

איתא בגמרא (כ"ב טו, א) לגבי סיום התורה
"שמונה פסוקים שבתורה" הקב"ה אומר ומשה
כותב בדמע, ולפני כן – הקב"ה אומר ומשה אומר
וכותב; ואם נקבל את תירוצו של השל"ה, מדוע
לא חילקה הגמרא בין כל הספר שנכתב בידי משה
– בידי אדם, ושמונה הפסוקים שנכתבו בהשבעת
קולמוס (והיה זה חידוש גדול יותר) וכו'.
איך שלא יהיה – סיים הרבי – קשה להניח
שרש"י היה סבור שה"בן חמש למקרא" יתוודע
לתירוצו של השל"ה!
דיון ארוך בנושא קיים הרבי גם בש"פ פקודי
תש"ל (שיחות קודש תש"ל כרך א' עמ' 547-544);
עייין שם.

איזה (ספר) תורה הונח בארון?

לגבי ספרי־התורה של משה שלל הרבי (לקוטי
שיחות כרך ט' עמ' 196 הערה 6) את פירושם של
הגור אריה והלבוש לפירוש רש"י בפרשת תרומה
(כה, טז) על הפסוק "ונתת אל הארון את העדות":
"התורה שהיא לעדות ביני וביניכם" ... – המבארים,
שכוונת רש"י ב"התורה" היא לספר התורה שכתב
משה. בין השאר מהסיבות הבאות:
(א) אם רש"י התכוון לכך היה עליו לכתוב
זאת בפירוש (מכיוון שבפרשת תרומה עדיין אין
התלמיד יודע אודות ספרי־התורה).

בשיחות חורף תשמ"ב (נלקטו ב'לקוטי שיחות'
כרך כ"ד עמ' 207 ואילך) דן הרבי בשאלה כיצד
התאפשרה במציאות כתיבת י"ג ספרי־תורה
במציאות ביום אחד?
הרבי מביא את פירושו של המהרז"ו לדברים
רבה:

..שמושה סיים באותו יום לכתוב את ספרי
התורה. שכן בכלל "כל מה ששמע ביום אחד כתב
וכן בכל יום ולא היה חסר בכל התורה רק הסיום
מפרשיות אחרונות".
אמנם, מעיר הרבי:

בהקדמת הרמב"ם לספר היד מפורש: כל
התורה כתבה משה רבינו קודם שימות בכתב ידו.
וכן בהקדמתו לפירוש המשניות כתב: וכשהיה לפני
מותו החל לכתוב בספרים (וראה תרגום קאפח
שם).
ובהמשך לזה, מוסיף הרבי:

אפילו בנוגע לפרשיות ניצבים ואילך – כשם
שמצינו שמושה כתב "וימות משה" (על שם העתיד?)
הרי כמו־כן יכול היה לכתוב פרשיות הנ"ל (על
כל פנים רובם) בימים שלפני הסתלקותו [למרות
שמוכן, שאי אפשר לומר שהוא אמר זאת ליהודים
לפני הסתלקותו].

מבאר הרבי בסיום השיחה – שהסיבה שמושה
כתב את י"ג ספרי־התורה היא, כדי שיהודים יוכלו
לקיים את מצוות כתיבת התורה בפעם הראשונה.
מכיוון שהיה זה משך זמן בו היה מן הנמנע שלכל
יהודי יהיה ספרי־תורה שלו עצמו, כתב אפוא משה
י"ג ספרי־תורה – ספרי־תורה לכל שבט – של הקהל,
וממילא "לב בית דין מתנה עליהן" שבשעה שכל
אחד ילמד בספרי־תורה יתגלה למפרע שעבורו
נכתב ספרי־תורה זה.

ולעניין כתיבתם ביום אחד – הנה, לגבי תירוצו
של החתם־סופר בשם השל"ה שנכתבו על־ידי
השבעת קולמוס, מציין הרבי: "וראה גם צרור
המור סוף פרשת וילך על הפסוק עד תומם",
ומוסיף (ראה גם בשיחות שהובאו לעיל):

יחיד (אפילו) מקיים את המצות עשה מן התורה של כתיבת ספר־תורה, "וכתב לו" - נפעל בכל שלימותו - החידוש שהיה בספר־תורה הראשון, שנכתב בידי משה.

ספר־התורה הזאת או הזה?

בפירוש רש"י בפרשת ניצבים (כטב), על הפסוק "והבדילו ה' לרעה גו' ככל אלות הברית הכתובה בספר התורה הזה", מתייחס רש"י לשאלה מדוע בפרשת תבוא נאמר "בספר־התורה הזאת" (כח, סא), ואילו כאן "בספר־התורה הזה", ומתרץ מה שמתרץ. הרבי בליקוטי שיחות כרך יד (עמ' 108 ואילך) מאריך לכאר את דברי רש"י באר היטב. באחת ההערות לשיחה (7) מצטט הרבי את דברי ה"משכיל לדוד" ומעיר עליהם. ואלו דבריו של ה"משכיל לדוד":

"דלעיל אמרו משה ימים רבים קודם מותו ועדיין לא נשלם ספר התורה ליכתב, ולכן לא שייך לומר ספר הזה [הרבי מעיר כאן: "וצריך עיון קצת מפירוש רש"י משפטים כד, ז.]=ברש"י שם: ספר הברית - מבראשית ועד מתן תורה ומצות שנצטוו במרה] כו' אלא דעל כל פנים תורה היא, אבל כאן שכבר הגיע יום מותו כו', ובו ביום סיים משה לכתוב הספר־תורה שייך לומר ספר הזה".

ומקשה הרבי על פירוש זה:

אבל [נוסף על זה שאינו מובן מהי הנפקא מינה בנוגע אמירת "ספר הזה" אם יסיים בו ביום או בעוד ימים, והרי בין כך ובין כך הוא לפני הגמר, הנה] גם לתירוצו, הוא רק טעם למה כאן אפשר לכתוב "הספר הזה", אבל פשוט שגם "בספר התורה הזאת" מתאים, ואם כן אינו מובן למה שינה ממה שנאמר לפני זה. ובפרט שבפשוטות מתאים יותר לומר "הזאת" מפני סמיכות תיבת "הזאת" לתיבת "התורה".

כיצד שכחו

אופן כתיבת מוצפ"ך?

במסכת מגילה (ב), סוף עמוד ב' ואילך; שבת

(נסמן). (ראה תו"מ התועדויות תשמ"ה ח"ב עמ' 1335).

בשבת פרשת בחוקותי תשד"מ (תו"מ התועדויות תשד"מ כרך ג' עמ' 1724) הפיק הרבי הוראה מכך בעניין אהבת־ישראל:

מובן ופשוט שבשעה שמושה רבינו עסק בכתיבת ספר־יִתורה, לא היה באפשרותו לעסוק בדברים אחרים - שהרי כתיבת ספר־תורה, ובפרט כתיבת שמות הקדושים, צריכה להיות מתוך כוונה כו', ועל־אחת־כמה־זכמה כאשר מדובר באופן הכתיבה של משה רבינו, ובפרט ספר־יִתורה שנועדו להורות את דרכם של בני־ישראל עד סוף כל הדורות! - ואף־על־פי־כן, הניח משה רבינו את כל שאר עניניו, כדי לכתוב בעצמו (למרות שיכול היה לצוות את יהושע, אהרן ובניו וכו' שהם יכתבו) ספר־יִתורה שעל־פיהם יתנהגו במשך כל הדורות! וכל זה - מפני גודל מעלתו באהבת־ישראל!

החידוש בכל ספר־תורה

בשיחתו הקדושה בהתוועדות המיוחדת שקיים ביום ג' טו"ב כסלו תשמ"א - לפני תפילת מנחה - לרגל חגיגת סיום והכנסת ספר־התורה שנכתב על שם כ"ק אדמו"ר והרבניתי - בי"ט כסלו תשמ"א, והוכנס לבית־הכנסת "בית מנחם" בכפר חב"ד, ארץ־הקודש (לקוטי שיחות כרך כא עמ' 419 ואילך) - הסביר הרבי בין השאר:

כל ספר־תורה חדש הוא בבחינת "חדשים" ממש (ללא כ"ף הדמיון), כדוגמת ספר־התורה הראשון שכתבו משה, אשר אותו ספר־תורה שנכתב בידי משה מקורו (והוא בדוגמת) עשרת הדברות אשר ניתנו בפעם הראשונה בשעת מתן תורה.

שהרי בעשרת הדברות נכלל כל ספר־התורה בשלימותו (כולל גם תורה שבעל־פה), "מזה ומזה הם כתובים", ולאחר מכן "ויכתוב משה את התורה הזאת", הוא כתב "ג ספר־יִתורה - ספר־תורה לכל שבט בפני עצמו, וספר־תורה אחד שהוכנס במשכן (וממנו אחר כך - לבית־המקדש) בארון הקודש (לצד הלוחות), וספר־תורה זה מאחד את כל שאר י"ב הספר־יִתורה, אשר מהם נהיה ענין אחד. וכאשר

בכתב עברי, ובכתב זה לא שייך מנצפ"ך וזה ר"ל [=כוונת] הגמ' דמגילה ד"ב ע"ב "ששכחום כו"מ" אולם הרבי מעיר על כך:
 אבל צריך עיון גדול בזה - שהרי ישנם תפילין ומזוזות. וצריך לומר דגם זה שרף אמון, או שנכתבו בכתב עברי.

נצחיות ספרו של משה רבינו בעולם הזה

הרמב"ם בהלכות ספר־תורה פרק עשירי מבאר את פירוש הדינים בכבוד ספר־תורה - ומסיים: "שהוא העד הנאמן לכל באי עולם, שנאמר (וילך לא, כו) והיה שם כך לעד". ומבאר הרבי (התועדויות תשמ"ו כרך ב' עמ' 806):

ענינו של ספר־תורה הוא אפוא עדות לכל באי עולם על כריתת הברית והקשר העצמי דישאל עם הקב"ה. ועדות זו (על הקשר העצמי, בחינה שלמעלה מגילויים) - קיימת לעולם, שכן גם אם מישהו ינסה למצוא פסול, חס־ושלום, בספר־תורה מסויים - הרי זה רק בנוגע לספר פרטי זה, אבל בוודאי קיים בעולם ספר־תורה כשר,

ועל אחת כמה וכמה - ספר־תורה הראשון שכתב משה רבינו - מעשי ידי משה נצחיים - ספר־תורה בדיו גשמי על גבי קלף גשמי הנמצא בעולם־הזה הגשמי, המהווה עדות נצחית על מציאותם העצמית של ישראל ("בחר ביעקב ובניו"). ומכיוון שכן, הרי מצד מציאותם העצמית של ישראל שייכים הם לענין הגאולה...

למרות שניתן לכל שבט ושבט ספר־תורה משלו - הסביר הרבי בשבת קודש פרשת בחוקותי תשד"מ (תו"מ התועדויות תשד"מ כרך ג' עמ' 1724) - הרי כל אחד ואחד מ־ישראל יש לו שייכות לכל שאר ספר־יִתורה (ולא רק לזו שניתנה לשבט) בדומה לביאור אמירת ה"יהי רצון" בחודש ניסן אחרי אמירת קרבנות הנשיאים גם על־ידי כוהנים ולוויים, מפני שלכל אחד ואחד יש שייכות לכל י"ב השבטים.

קד, א) איתא בנוגע לאותיות מנצפ"ך - "צופים (נביאי הדורות - פרש"י ד"ה צופים - מגילה שם) אמרו". שואלת הגמרא "והכתיב 'אלה המצוות' (בחוקותי, כז, לר) שאין הנביא רשאי לחדש דבר.. ומתצת: "שכחום וחזרו ויסדום".

ככמה הזדמנויות (ש"פ שלח תשל"ו. ש"פ יתרו תש"מ. ועוד) התייחס הרבי לגמרא זו והקשה: מכיוון שקיבלו ממשה רבינו כיצד יש לכתוב מנצפ"ך, וכך היה כתוב בספר־התורה שנכתב על־ידו (ועל דרך זה בשאר י"ב ספרי התורה שניתנו לכל אחד מהשבטים) - כיצד היתה יכולה להיות מציאות של שכחה בכגון דא? ופעם ביאר זאת הרבי כך:

בשעה שבני־ישראל שהו כולם יחד במדבר לא היתה מציאות של כתיבת מכתבים בין איש לרעהו, שכן כל מסר שרצו להעביר מאחד לזולתו היה מועבר באמצעות דיבור, וממילא לא היו כותבים את האותיות מנצפ"ך, כאשר בדיבור אין הבדל כיצד לבטא זאת.

אך כשהגיעה ה"עת צרה ליעקב" - מיתת משה וכו', עד אשר "שלושת אלפים הלכות השתכחו בימי אבלו של משה" (תמורה טו, ב ואילך), ואף אחד לא נזכר אפילו באחד מהם, אלא החזירום בפלפול - וגם היה מצב של שכחה ("שכחום") [ומעיר הרבי בשולי הגיליון: אבל בתוספות ד"ה ועוד מגילה שם) מפרש ששכחום בימי אמון] שישנו חילוק דמנצפ"ך (כי היה נוגע לסת"ם בלבד ולא למכתבים כנ"ל) וממילא לא הלכו להביט בסת"ם וכו'.

ומציין הרבי בשולי־הגליון: ושייך להשקלא וטריא אם נתחייבו בתפילין (ומזוזות) במדבר (ראה בהנסמן בתורה שלימה חי"ב עמ' רמט). הרבי מוסיף לציין לדברי הגאון הראגוצ'ובי בצפנת פענח (לרמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ו' הלכה ב' (מהדורה תנינא ס, ב ואילך)) המבאר שספר התורה שכתב משה שממנו נכתב ספר־תורה של המלכים, היה נכתב בכתב אשורי, ובכתב זה שייך החילוק דמנצפ"ך, ובזמן אמון שרפו את הספר־תורה של המלך ו"לא היה לישראל רק כל הספר־יִתורה הנכתבים מאת הספר־יִתורה שנתן משה לכל שבט ושבט והם היו כתובים . .

פרשת שמיני

שבת פרשת שמיני

השבת שבה קוראים את פרשת שמיני נקראת 'שבת פרשת שמיני', ובשם זה עצמו יש הוראה בעבודת הבורא:

שביעי - הוא יום השבת, שמצד אחד הוא שלימות הבריאה, ומצד שני הוא אחד מ'שבעת ימי ההיקף', דהיינו חלק מהבריאה.

שמיני - רומז לדרגה שלמעלה ממציאות העולם.

שבת פרשת שמיני אומרת לנו כי גם מי שזכה להגיע לשלימות של 'שביעי', עליו להוסיף ולהתעלות לדרגה שלמעלה מהגבלות העולם לגמרי - 'שמיני'.

(מהתוועדות שבת קודש פרשת שמיני תשמ"ג. התוועדות תשמ"ג כרך ג, עמ' 1378)

* * *

ההתחלה והסוף של פרשתנו עוסקים בעניינים שהם מן הקצה אל הקצה: תחילת הפרשה עוסקת בעבודה הנעלית של יום השמיני למילואים, שהביאה להשראת השכינה במשכן, ואילו סוף הפרשה דן באיסור אכילת שקצים ורמשים, שנפשו של אדם קצה בהם.

ללמדך, שגם בעל דרגה רוחנית עליונה אינו מוגן מפני נפילה והידרדרות ח"ו.

ומהי העצה היעוצה להישמר מפני נפילה כזאת? - עבודה מתוך קבלת-עול מלכות שמים פשוטה ומוחלטת, כאדם פשוט. קבלת-עול זו היא תריס מפני כל פורענות אפשרית.

(ליקוטי שיחות כרך א עמ' 227)

ויהי ביום השמיני (ט,א)

אותו יום נטל עטרות (רש"י)

העטרה הראשונה היא "ראשון למעשה בראשית" (המשכן הוקם ביום ראשון בשבוע); העטרה האחרונה - "ראשון לחודשים".

"ראשון למעשה בראשית" - זהו הגילוי האלוקי שבמשכן, שלא היה בבחינת "דבר נוסף" על הבריאה, אלא חדר לתוכה, לתוך "מעשה בראשית", וליום הראשון שבו, שאז נבראו שמים וארץ וכל תולדותיהם (רש"י בראשית א).

"ראשון לחודשים" - אין לך חידוש (חודש מלשון חידוש) גדול מעצם העובדה שאור אלוקי שלמעלה מהבריאה מתגלה בתוך הבריאה.

(מהתוועדות שבת קודש פרשת ויקרא תשמ"ח. התוועדות תשמ"ח כרך ב, עמ' 475)

ויהי ביום השמיני (ט,א)

רבי יצחק פתח: ברוך יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלוקים (זוהר ריש פרשתנו)

'יצחק' בגימטרייה ר"ח (208), כמספר שמונה פעמים שם הוי', ולכן לו נאה ולו יאה לדרוש על הפסוק 'ויהי ביום השמיני'.

ומדוע הגימטרייה של 'יצחק' היא שמונה פעמים שם הוי'?

יעקב בגימטרייה קפ"ב (182), כמספר שבע פעמים שם הוי', שכן עבודת ה' בדרגה נמוכה (יעקב, מלשון עקב) ממשיכה את שם הוי' כפי שהוא שייך וקשור לגדרי העולם, שנברא בשבעה ימים. ואילו **יצחק** בגימטרייה שמונה פעמים שם הוי', כי עבודת ה' מתוך שמחה ותענוג (יצחק מלשון צחוק) ממשיכה את שם הוי' כפי שהוא למעלה מגדרי העולם.

(ליקוטי לוי'יצחק; התוועדות שבת קודש פרשת שמיני תשמ"ח התוועדויות תשמ"ח כרך ג, עמ' 210)

ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל (ט,א)

לכאורה, אהרן ובניו כבר היו באוהל-מועד, כנאמר בסוף הפרשה הקודמת "ומפתח אוהל מועד לא תצאו שבעת ימים", ומדוע אפוא הוצרך משה לקרוא להם? ועוד צריך להבין, לשם מה קרא משה לזקני ישראל, והרי לא מצאנו בפסוקים שדיבר אליהם?
ההסבר הוא:

"יום" - רומז לאור וגילוי, כדכתיב (בראשית א), "ויקרא אלוקים לאור יום".
"שמיני" - רומז לספירת הבינה (הספירה השמינית, מספירת היסוד כלפי מעלה).
"קרא" - פירושו גם המשכה והשפעה, ככתוב (ישעיהו ו), "וקרא זה אל זה", ותרגם, "ומקבלין דין מן דין".

"ביום השמיני קרא משה" - משה המשיך את גילוי ספירת הבינה,
"לאהרן ולבניו ולזקני ישראל" - ועל-ידם הגיע גילוי זה לכל ישראל.

(ספר-המאמרים תש"ה עמ' 167)

ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש ושימו עליה קטורת ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא ציווה אותם (י,ב)

עבודת הקטורת היא התקשרות והתחברות, כמו "בחד קטירא אתקטרנא". המשמעות הפנימית של העלאת קטורת על מזבח הפנימי היא - גילוי התקשרותה של פנימיות הנפש לקב"ה.
עבודה זו היא בבחינת "אש זרה" - שכן התגלותה של פנימיות הנפש 'זרה' לעבודה הרגילה של האדם, שהיא בדרך-כלל בחיצוניות הנפש בלבד.
ועד כדי כך, שזו עבודה "אשר לא ציווה אותם" - זו עבודה שאי-אפשר לצוות עליה את האדם, אלא האדם מגיע אליה מעצמו. ובדוגמת פתגמו המפורסם של רבי לוי-יצחק מברדיטשוב בקשר ליום-הכיפורים, שביום קדוש זה היינו צמים גם ללא ציווי מפורש לצום, שכן "מי רוצה לאכול".

(ליקוטי-שיחות כרך לב עמ' 98)

ותצא אש מלפני ה' (י,ב)

שתויי יין נכנסו למקדש, תדע: שאחר מיתתן הזהיר הנותרים שלא יכנסו שתויי יין למקדש. משל למלך שהיה לו בן בית וכו' (רש"י)

אם האיסור על כניסתם של שתויי יין למקדש טרם ניתן, מדוע נענשו על כך נדב ואביהוא?
רש"י מרמז לתשובה בלשונו הטהור - "משל למלך שהיה לו בן בית". נדב ואביהוא, שהיו בבחינת "בני בית" כביכול אצל הקב"ה, היו צריכים להבין מעצמם שאין זה כבודו של מקום להיכנס למקדש שתויי יין.

(ליקוטי-שיחות כרך יב עמ' 52)

הלכות ומנהגי חב"ד

קורא אחריה הפטרת פרשת פרה, ואם נזכר אחר הברכות - קורא אותה בלא ברכה⁵.
אומרים 'אב הרחמים'⁶.

ה'גזרה' על 'משקה'

בהתוועדות שבת-קודש פרשת שמיני תשכ"ג, בקשר לפסוק "יין ושכר אל תשת", השמיע הרבי שיחה בקשר להגבלות על שתיית 'משקה'. בין השאר אמר שלא יעשו עליו 'קידוש', וגם כשעושים קידוש על יין שישתו רק 'רוב כוס' ולא (כבד' כוסות דפסח) את כולה, ובנוגע לשמחה, אפילו שמחת חתן, וכן בסתם התוועדות חסידית, אפשר לומר לא יותר מאשר ג' פעמים 'לחיים', ושזה יהיה רק על כוסיות קטנות, באופן שכל ג' הפעמים יחד יכללו לא יותר מאשר 'רוב רביעית מצומצם'.

כל זה בקשר לאלה שקודם גיל ארבעים (ובפרט לבחורים שהם עדיין קודם הנישואין, שבקשר אליהם יש טעמים נוספים מדוע עליהם להימנע משתיית 'משקה'), וגם אלו שלאחר ארבעים, שאז 'משתי

שבת-קודש, פרשת שמיני / פרה

כ"ב באדר-ב

רצוי להכין את ספר-התורה המיועד לקריאת פרשת פרה (המהודר ביותר שבבית-הכנסת!) קודם התפילה, כדי למנוע טרחא דציבורא². מוציאים שני ספרי-תורה. בראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע.

מניחים את ספר-התורה השני על הבימה (ונשאר על הבימה עד הקריאה בו)³, ואומרים חצי קדיש. הגבהה וגלילה. בספר השני קוראים למפטיר את פרשת 'פרה', בפרשת חוקת: "ויאמר... תטמא עד הערב" (במדבר יט, א-כב).

אם יש רק ספר-תורה אחד - אין מגביהים אחר חצי קדיש, אלא גוללים לפרשת פרה, ומגביהים וגוללים לאחר גמר המפטיר.

הפטרה: "ויהי דבר ה'... אני ה' דיברתי ועשיתי" (יחזקאל לו, טז-ל).

אם קרא את הפטרת השבוע, או כל הפטרה אחרת,

1) עיין בשו"ע הבי"י סי' תרפ"ה ס"ז ונו"כ. משמעות לשון אדמוה"ז סי' רפב סט"ז היא, שרק פ' זכור היא מן התורה, אבל בש"פ פרה תשמ"ט (התוועדות' תשמ"ט ח"ב עמ' 466, מוגה) מביא (רק) משו"ע הבי"י הנ"ל (בשם י"א) ומקורותיו, שגם פ' פרה היא מן התורה, ועיי"ש בהערות.

2) לוח 'דבר בעתו'.

3) שערי-אפרים שער י סי"ב.

4) לוח כולל-חב"ד. ספר-המנהגים עמ' 33. בהפטרת ש"פ פרה תשכ"י אמר הרבי 'בהקדשי בכס לעיניכם' [כנוסח הדפוסים, וכן הוא בחומש 'תורה תמימה' בפנים] וגם 'לעיניהם' כדעת המנחת-שי (השובאה שם בהערה. וכן הנוסח אצל קורן, ברויאר ואיש מצליח) (מיומנו של אחד הת', מקדש-מלך ח"ד עמ' תקג).

5) לוח כולל-חב"ד, ש"פ נח.

6) לוח כולל-חב"ד. וראה קצות-השולחן סי' פג בבדי-השולחן סוס"ק יג.

7) תוכן העניין בקצרה - ע"פ שיחות-קודש תשכ"ג עמ' 282. ראה במדור 'ניצוצי רבי' ב'התקשרות' גיליונות יא-יב שליקט מקורות רבים בנושא זה. ומהם: סה"ש. תרפ"ב עמ' 28 וש"נ. תרצ"א עמ' 184. לקוטי-שיחות כרך לא עמ' 180. אג"ק, לפי הכרכים: ז עמ' נח. טו עמ' פב. כא עמ' שפד. כב עמ' קי. שנט. 'שערי הלכה ומנהג' או"ח ח"א עמ' רסו. שיחות-קודש. תשכ"ז עמ' 132. תשכ"ח עמ' 169. 207. 'תורת-מנחם - התוועדות': תשמ"ה ח"ב עמ' 741. תש"נ ח"ב עמ' 372. 'המלך במסיבו' ח"א עמ' רנו. רסד. 'ימי מלך' ח"ג עמ' 954.

לקראת פסח

הוצאה לאור של קובצים תורניים: הוראה לכל
"כולל אברכים": להוציא לאור קובץ חידושי-תורה
פעמיים בשנה: לפני פסח, ולפני ראש-השנה¹¹.

11 'יחידות' להרה"ח הר"ר ישעיהו שי' הרצל (כיום רב העיר נצרת-עילית), חורף תשל"ג. שיחות-קודש תשל"ו ח"ב עמ' 694, ובכ"מ. ובס' בצל-החכמה עמ' 256 (לכולל סדיגורא): "להשתדל להגיע... לכל הפחות אחת לב' או לג' חודשים".
בקבצי 'התמים' שי"ל בווארשא בשנים תרצ"ה-תרצ"ח, היו 'שערי תורה' ו'שערי חסידות' במדורים נפרדים. אולם בקבצים שיצאו לאור בבית חיינו לאחר הנשיאות (כמו: פלפול התלמידים, דברי תורה, כינוס תורה, יגדיל תורה; להוציא קבצי 'הערות התמימים ואנ"ש' שבהם היתה הפרדה בין הנושאים. ואולי בהם ההפרדה היא מחוייבת המציאות), היתה ההוראה שלא להפריד בין נגלה וחסידות, אלא לסדר את העניינים יחד לפי סדר אותיות הא"ב, כי "תורה אחת היא" (מפי המשפיע הרה"ח ר' דוד שי' רסקין, עורך-משותף של קובץ 'פלפול התלמידים' וי"א שהרבי אמר שרצונו לפעול שמי שמחפש שם נגלה ימצא חסידות, ולהיפך). וחבל שהדבר אינו ידוע בין הישיבות והכוללים שלנו, ורבים מהקבצים ובפרט בארה"ק עודם נדפסים במתכונת 'שערים', נגלה לחוד וחסידות לחוד.

מעליא⁸, עליהם למעט בזה, וצריכה להיות אצלם השתייה מיינה של תורה, שהיא פנימיות התורה.
כל האמור לעיל הוא בנוגע לכל ימי השנה, הן בחול, הן בשבת והן ביום-טוב, וכן בנוגע לכל המקומות. רק בנוגע ליום אחד בשנה - פורים⁹ - איני רוצה להתערב...

במקום אחר¹⁰, נדפסו שתי תשובות בעניין: בעניין ה'היתר' שנטען כאילו למשפיע מותר לשתות יותר מכפי ה'גזרה':

"מפיתוי היצר, כמובן, ובמילא - אין העצה לשמוע לפיתוי (שעל-ידי-זה יתגבר עוד יותר, ובמכל-שכן שלא יניח להתוועד באיזה פיתוי אחר, או גם בלא פיתוי), אלא הפכו."

ובמענה נוסף בעניין זה (הלשון אינו מדוייק):

"נבהלתי לשמוע, ובצנעה - גרוע מבפרהסיא. ומסיימים בטוב."

8 שבת קנב,א.

9 חבל שלא נזכרה שיחה זו ב'אוצר מנהגי חב"ד - חודש אדר' עמ' רצא ובלוח השבוע' לפורים בגליונות 'התקשרות', כי מגוף השיחה משמע שיש בכל זאת הגבלה מסויימת.

10 'תשורה' לנישואין מוזיקנט-זולף, כפר-חב"ד, ל"ג בעומר תשס"ב, עמ' 52.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחי

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש